

**UMENIE – VÝTVARNÉ UMENIE A KULTÚRA, FOTOGRAFIA,
SPOLOČENSKÉ VEDY**

Zameranie	ŽIACI PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ A 1. – 4. ROČNÍKA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
Téma Anotácia	FARBIČKY - ČARBIČKY V GALÉRII Zábavné tvorivé dielne spojené s prehliadkou výstavy
Zameranie	ŽIACI 5. – 9. ROČNÍKA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL A ŠTUDENTI STREDNÝCH ŠKÔL
Téma Anotácia	REČ FARIEB A TVAROV Komentovaná prehliadka aktuálnej výstavy Základy výtvarnej vedy Tvorivé dielne Diskusia a hostovanie pozvaných hostí UMENIE UČIŤ SA VNÍMAŤ SVET NADANÍM Výtvarné umenie a kultúra Spoločenské vedy a umenie Komentované prehliadky aktuálnych výstav/sakrálnej expozície/umelecko- historickej expozície Edukačné aktivity v predmetoch: občianska výchova, etická výchova, estetika, literatúra, umenie a kultúra FOTOGRAFIA - UMENIE OKAMŽIKU Komentované prehliadky aktuálnych fotografických výstav Základy fotografovania Tvorivé dielne
Kontakt	Mgr. Dana Kataniková galeria@muzeumhumenne.sk 057 775 2240

VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM

Námestie slobody 1, 066 01 Humenné

www.muzeumhumenne.sk

TVORIVÁ DIELŇA INŠPIROVANÁ DIELAMI VOJTECHA BORECKÉHO

MAĽOVANIE POKRČENÝM PAPIEROM

Zátišie s ružami, 70. roky 20. storočia, olej na sololite, Vihorlatské múzeum v Humennom

Maľovanie pokrčeným papierom oslovuje svojou jednoduchosťou deti i dospelých. Predovšetkým najmladšie deti, ktoré rady skúmajú svet zmyslami, môžu pri tejto tvorivej úlohe bezstarostne krčiť, trhať, odtláčať. Prirodzenú túžbu najmenších takto premeníme na užitočnú aktivitu s kreatívnym výsledkom. Významným pozitívom tejto techniky je, že každý dotyk papiera je jedinečný, odlišný od ďalšieho. V každom odtlačku dieťa uvidí celkom nové zobrazenia. Maľovanie pokrčeným papierom prispieva k podpore jemných motorických schopností. Touto aktivitou dokážeme napomôcť k rozvoju vnímania farieb, fantázie a jemných motorických zručností dieťaťa.

Aby sme si vyskúšali techniku odtlačania papierových gúľ, ponúkame zopár diel Vojtecha Boreckého ako inšpiráciu.

Info o umelcovi:

Vojtech Borecký (na snímke) je odborníkmi považovaný za najromantickejšieho a najpoetickejšieho umelca Podkarpatskej maliarskej školy. Pri príležitosti 110. výročia narodenia a 30. výročia úmrtia tohto umelca Vihorlatské múzeum v Humennom pripravilo publikáciu i výstavu venované tomuto významnému umelcovi. Prezentáciu publikácie a on-line výstavu si môžete pozrieť na www.muzeumhumenne.sk MÚZEUM NA DOMA.

Vojtech Borecký sa narodil 14. novembra 1910 v Ubli (dnes okres Snina). V priebehu štyroch rokov na Verejnej škole umenia sa pod vedením Erdélyiho, Bokšaya a Grabovského učil základom kompozície, kresby, maľby a tvorbe v plenéri. Po ukončení štúdií začal pedagogicky pôsobiť na ľudovej škole vo Veľkej Kopani (1931 – 1934). Počas dňa viedol výučbu a večer maľoval. Vo voľnom čase sa venoval mnohým aktivitám (skauting, beh, box, šerm, tenis). Okrem toho spolupracoval s ochotníckym divadlom a viedol dievčenský spevácky zbor. Neskôr začal učiť na meštianskej škole v Kráľovej nad Tisou (1936 – 1938). Spolu s ďalšími

umelcami sa zúčastňoval „výprav“ za výtvarným spoznávaním Podkarpátia a jeho obyvateľov. Svoje diela Borecký predstavil verejnosti na mnohých výstavách (napr. v Užhorode, Moskve, Viedni, Rige, Bratislave, Prahe, Mukačeve, atď.). V rokoch 1939 – 1941 pedagogicky pôsobil vo Veľkom Byčkove. V roku 1964 sa presťahoval do Košíc. Podnikal cesty do zahraničia (Vancouver, Lausanne, Winnipeg, Toronto, atď.). I mimo domoviny tvoril a svoje diela prezentoval zahraničnému publiku.

Boreckého chápanie umenia vychádzalo z viacerých prúdov západnej moderny – impresionizmu, kubizmu, expresionizmu, fauvizmu. Stal sa úspešným predovšetkým v tvorbe viacfigurálnych žánrových kompozícií, portrétov, krajín a zátiší.

Vo svojej neskorej tvorbe sa Borecký venoval hlavne **krajinomalbe**. V týchto kompozíciách citlivo zaznamenával atmosférické zmeny pozorovaného prírodného celku. Takmer po celý život **preferoval hlboké studené odtiene palety, predovšetkým modrú, zelenú a sivú, miestami doplnené kontrastnými červenými a žltými tónmi**. Rukopis umelca bol rôznorodý. Líšil sa v závislosti od výtvarného zámeru, ktorý chcel dosiahnuť.

Po pri krajinomalbe sa Borecký v posledných rokoch venoval **zátišiam**. Dokonalosťou ho upúťali najmä kvety. Zátišia komponoval obvykle pred neurčité pozadie alebo **pred okno s priehľadom do otvorenej krajiny**. Jeho počiatočný realistický názor bol v neskoršej tvorbe nahradzovaný čoraz väčšou skratkovitosťou. **Škála farebných tónov sa vyjasnila, diela pôsobili optimistickejšie**, čím odkázali na postupy podkarpatskej výtvarnej školy.

Pre vytvorenie diela z pokrčeného papiera budeme potrebovať:

- papier/papierové obrúsky
- farby riedené vodou (napr. akvarel, tempera)
- tácky na farby (napr. plastové, aby neprepúšťali farbu)
- ceruza
- štetec
- nádoba na vodu

Postup:

1. Najprv si pokrčíme papier/papierové obrúsky do gúľ rôznych veľkostí a kompaktností (väčšie, menšie, viac či menej stlačené gule). Týmto spôsobom si zabezpečíme širokú škálu tvarov. Je potrebné vyhnúť sa papieru z letákov a časopisov, pretože môžu naše dielo znečistiť tlačiarenskou farbou.

2. Pripravíme si farby do širších nádob, napríklad plastových misiek (aby nepremokali). Čím viac vody pridáme, tým bude farba na našom diele svetlejšia a naopak. Skúste si namiešať podobné farby, aké využíval Borecký – uprednostňoval hlboké studené odtiene palety, predovšetkým modrú, zelenú a sivú, miestami doplnené kontrastnými červenými a žltými tónmi.

3. Ak chcete, svoj výjav si predkreslite ceruzou vopred. Podľa Vášho zámeru je možné na úvod štetcom namaľovať určité tvary či pozadie (obloha, pohorie).

4. Gule pokrčeného papiera máčajte do misiek s farbou a odtlačajte podľa vlastnej fantázie na papier. Vytvárajte ľubovoľné tvary – kvety, mraky, vázu, stôl, atď. Najdôležitejšia je Vaša fantázia a predstavivosť.

Na záver pripájame ďalšie diela Vojtecha Boreckého, ktoré môžu poslúžiť ako inšpirácia pre Vašu tvorbu.

Zimná krajina, 60. roky 20. storočia, olej na kartóne, Vihorlatské múzeum v Humennom

Jar, nedatované, olej na sololite, Vihorlatské múzeum v Humennom

Autor: Mgr. Dana Kataniková, galeria@muzeumhumenne.sk

Zdroje:

<https://slo.mainstreetartisans.com/4321102-unusual-drawing-with-crumpled-paper>

<https://teachpreschool.org/2011/03/04/scrunched-paper-printing-in-preschool/>

https://users.math.yale.edu/public_html/People/frame/Fractals/FracAndDim/BoxDim/PowerLaw/CrumpledPaper.html

<https://www.youtube.com/watch/wxxJAcgZaM0>